

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2024-401

21.4.2024

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Opphør av forsikring grunnet manglende betaling – økonomi – helse – rettsvillfarelse – dispensasjon

Klager ble ilagt gebyr fra og med 25.5.23 til og med 2.8.23. Gebyret ble ilagt etter at klagers forsikring gikk til opphør grunnet manglende betaling. Kjøretøyet ble igjen forsikret den 3.8.23. Klager påklaget gebyrileggelsen og anførte at hun hadde betalt skyldig beløp til forsikringsforetaket, og at det derfor ikke var grunn til å illegge henne gebyret. Videre anførte hun at gebyret måtte ettergis ettersom hun ikke hadde økonomi til å tegne ny forsikring, og at hun også var syk i gebyrperioden. Klager mente hun at hun ikke hadde fått beskjed om forsikringens opphør, og at gebyrene ikke forklarte hva hun måtte gjøre for å stoppe gebyret. Trafikkforsikringsforeningen kom til at gebyret var korrekt ilagt, og fant ikke grunnlag for å ettergi hele eller deler av gebyrileggelsen. Foreningen mente at det ikke forelå forhold utenfor klagers kontrollsfære. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt. Nemnda kom videre til at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret da klager ikke hadde gjort det overveiende sannsynlig at hun var ute av stand til å fornye eller tegne ny forsikring på et tidligere tidspunkt eller begrense gebyrperioden.

Saksfremstilling

Saken gjelder illeggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Ifølge TFFAuto var klagers kjøretøy forsikret frem til 24.5.23, da forsikringen gikk til opphør grunnet manglende betaling. Kjøretøyet ble igjen forsikret den 13.6.22.

Forsikringsforetaket la inn opplysninger om at forsikringen gikk til opphør den 24.5.23. Kjøretøyet var uforsikret fra 25.5.23 og Trafikkforsikringsforeningen varslet klager elektronisk samme dag.

Trafikkforsikringsforeningen ila klager gebyr for uforsikret kjøretøy den 30.5.23. Den totale gebyrperioden er fra og med 25.5.23 til og med 2.8.23. Gebyret ble sendt til klager per e-faktura.

Gebyret ble påklaget den 19.10.23. Klager forklarte at hun hadde betalt det hun skyldte til forsikringsforetaket. I den forbindelse har hun fremlagt kontoutskrift av betalinger til forsikringsforetaket datert 23.1.23, 25.1.23, 6.2.23 og 1.8.23. Videre er det fremlagt kontoutskrift av betaling til inkassoforetaket pålydende kr 5 224 med bokføringsdato 24.7.23. Klager har forklart at betalingen gjaldt en faktura fra forsikringsforetaket som hadde gått til inkasso.

Ettersom forsikringen gikk til opphør grunnet betalingsmislighold, har Trafikkforsikringsforeningen innhentet en uttalelse fra forsikringsforetaket. Det ble fremlagt 2. gangs purring og oppsigelsesbrev.

Trafikkforsikringsforeningen skrev vurdering i saken den 24.11.23. Klager fikk ikke medhold i klagen, og saken ble overført til Finansklagenemnda for ny vurdering.

Klagen ble opprettholdt den 26.12.23.

Klager avviser at det er grunnlag for å ilegge gebyr og anfører at det må ettergis på grunn av klagers økonomiske situasjon. Klager anfører at hun ikke hadde penger til å betale forsikringspremien i tide. Da hun ble klar over at kjøretøyet ikke lenger var forsikret, betalte hun det hun skyldte til forsikringsforetaket, samt første faktura fra Trafikksforsikringsforeningen. Ettersom klager har betalt det hun skyldte, mener hun at det ikke er grunnlag for å ilegge gebyret. Videre anfører klager at selv om hun betalte det hun skulle, fikk hun likevel ikke gjenoppta forsikringen. Klager mener dette er en feil fra forsikringsforetakets side. Da hun skulle tegne ny forsikring hos forsikringsforetaket, måtte hun betale kr 30 000 på forskudd. Det hadde hun ikke råd til, og tegnet derfor forsikring et annet sted.

Klager anfører at hun ikke mottok melding fra forsikringsforetaket om at forsikringen var gått til opphør. Klager anfører videre at meldingene fra Trafikksforsikringsforeningen om at kjøretøyet ikke var forsikret ikke sa noe om hva hun måtte gjøre. Videre anfører klager at både hun og mannen hennes var syke i gebyrperioden.

Trafikksforsikringsforeningen opprettholder gebyrileggelsen og anfører at betalingsmislighold som utgangspunkt vil regnes som et forhold innenfor forsikringstakerens kontroll. Enhver plikter å sørge for at man har oversikt over egen økonomi, og at man fra det tidspunkt man påtar seg en økonomisk forpliktelse må anse seg i stand til å betale etter hvert som terminene forfaller. Videre mener Trafikksforsikringsforeningen at fremlagt kopi av innbetalinger ikke samsvarer med forsikringsforetakets kopier av purring og oppsigelse.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet fant ikke grunnlag for å gi klager medhold. Fra sekretariatets vurdering hitsettes:

I lys av klagen, kan det etter sekretariatets oppfatning reises spørsmål ved om sakens tema ligger utenfor vårt mandat for så vidt gjelder vurderingen av om gebyret er korrekt ilagt. Vi forstår imidlertid at du ønsker en realitetsbehandling av klagen fordi du mener den manglende forsikringsdekningen skyldes forhold du ikke kan klandres for, og som en konsekvens av dette, anføres det at gebyret bør falle bort.

Når klagen tas til behandling presiserer vi at vi, i denne sak, ikke har mandat til å behandle forholdet mellom deg og forsikringsforetaket og derfor heller ikke vil gjøre det. Dersom du mener forsikringen har gått til opphør som følge av en feil fra forsikringsselskapet, må du eventuelt fremme klage angående dette direkte til forsikringsforetaket. Dersom dette gjøres og du ikke får medhold, kan du klage forsikringsforetaket inn til Finansklagenemnda Skade (se www.finkn.no "send klage").

Vilkårene for ileggelse av gebyr

Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikksforsikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17 a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. §§ 4 og 5.

Det fremgår av TFFAuto at du er eier av kjøretøy med kjennemerke xxxx, og er følgelig underlagt forsikringsplikt. Kjøretøyet var uforsikret fra og med den 25.5.23, og ble forsikret igjen den 3.8.23.

Kjøretøyet var dermed uforsikret i 70 dager, og det foreligger således brudd på forsikringsplikten.

Vilkårene for å ilegge gebyr er dermed oppfylt.

Varsel og korrekt ileggelse av gebyr

Når et kjøretøy opphører å være forsikret, følger det av forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. § 6 at:

Trafikksforsikringsforeningen skal varsle siste forsikringstaker av uforsikret motorvogn elektronisk (sms eller epost) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret, såfremt informasjon om mobiltelefonnummer eller e-postadresse er tilgjengelig for Trafikksforsikringsforeningen.

Trafikksforsikringsforeningen varslet deg elektronisk den 25.5.23 etter å ha blitt informert av forsikringsforetaket om at forsikringen var gått til opphør.

Videre følger det av § 7 at:

Når det fremgår av TFFAuto at den ansvarlige etter bilansvarslova ikke har sørget for at motorvogn er lovlig forsikret, skal Trafikksforsikringsforeningen etter at den gebyrpliktige er varslet etter § 6, ilegge gebyr etter denne forskriften

Trafikksforsikringsforeningen sendte deg gebyrkravet den 30.5.23, og det er ansett som betryggende sendt. Dette er heller ikke bestridt av deg.

Du er varslet og ilagt gebyr i henhold til gebyrforskriften §§ 6 og 7.

Vilkårene for helt eller delvis ettergivelse av gebyret

Ettersom vilkårene for å ilegge gebyr er oppfylt, blir det et spørsmål om det er grunnlag for likevel å ettergi eller redusere gebyret.

Etter bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. Gebyrforskriften § 9 kan gebyret ettergis helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskylkelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll". Finansdepartementet sendte 30.11.16 ut et høringsnotat med forslag til endringer i bilansvarslova og forskrift om trafikkttrygd. I høringsnotatet var dispensasjonsregelen kun tenkt tatt inn i forskriften § 9. Om denne skrev departementet på side 23 følgende:

TFF kan etter forskriftsforslaget § 9 dispensere fra mulktplikten i særlige tilfeller. Det må forventes at TFF praktiserer fullmakten strengt, og at det i praktiseringen ses hen til likebehandlingshensyn og presedens.

I forarbeidene til bestemmelsen (Prop. 1 LS (2017-2018) side 202) uttaler Finansdepartementet blant annet følgende om dispensasjonsregelen:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren. Forsikringsselskapenes døgnåpne tilbud innebærer at det normalt kan tegnes forsikring når som helst.

Du anfører at både du og mannen din var syke i gebyrperioden.

Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) har i flere avgjørelser tatt stilling til helsesituasjon som dispensasjonsgrunn. I avgjørelsen **FinKN 2020-514** la nemnda til grunn at terskelen for at helseutfordringer skal anses som dispensasjonsgrunn må man være "helt ute av stand" til å foreta de nødvendige handlingene, og det må gjelde hele gebyrperioden. I avgjørelse **FinKN 2023-483** uttalte nemnda følgende:

Slik flertallet forstår dette, uttaler legen at klagers fokus på de økonomiske forpliktelsene kan ha blitt midlertidig svekket i den angitte perioden. Erklæringen kan ikke forstås som om han i perioden helt manglet evne til å ivareta sine forpliktelser.

Når det gjelder anførsel om sykdom, må det fremlegges legeerklæring for at sekretariatet kan ta stilling til hvorvidt sykdom har ført til at gebyrileggelsen er utenfor din kontrollsfære. Vi kan ikke se at slik legeerklæring eller annen dokumentasjon er fremlagt, og kan således ikke legge anførsel om sykdom til grunn.

Videre anfører du at du ikke hadde penger til å betale forsikringspremien.

Når det gjelder manglende forsikring på kjøretøy, har Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) i flere avgjørelser lagt til grunn at det skal svært mye til for å gi dispensasjon for de tilfeller hvor en forsikring har gått til opphør på grunn av manglende betaling, se f.eks. **FinKN 2022-129**. Det samme gjelder også for når man ikke har tegnet forsikring i utgangspunktet i forbindelse med kjøp av kjøretøy. Dette fordi enhver selv har ansvar for å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller.

Det er på det rene at det ikke ble tegnet forsikring på kjøretøyet. Det dreier seg altså om et mislighold av plikten til å ordne med en forpliktelse som du hadde påtatt deg som eier av et forsikringspliktig kjøretøy.

Dette vil som utgangspunkt anses som et forhold innenfor din kontrollsfære, se blant annet Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) avgjørelse **FinKN 2023-13**. Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) uttalte i avgjørelse **FinKN 2019-373** at dårlig økonomi "kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon fra ilagt gebyr".

Å ha en svak økonomi er ikke å anse som et ekstraordinært tilfelle, og nemnda har uttalt at egen økonomi tilhører forhold som ligger innenfor hver enkelt sin kontrollsfære, **FinKN 2019-811**. Det er forventet at man ikke påtar seg større økonomiske forpliktelser enn det man kan håndtere. Forsikringen gikk til opphør grunnet betalingsmislighold. Det er dessverre ikke av betydning at du betalte skyldig beløp til forsikringsforetaket etter forsikringens opphør. Det at du ikke hadde penger til å betale forsikringspremien gir dermed ikke grunnlag for å ettergi gebyret.

Du har også anført at du ikke mottok melding fra forsikringsforetaket om at forsikringen var gått til opphør. Du mener også at meldingene fra Trafikkforsikringsforeningen om uforsikret kjøretøy ikke sa noe om hva du måtte gjøre.

I henhold til fremlagt dokumentasjon, fremgår det at forsikringsforetaket sendte deg brev den 5.5.23 vedrørende oppsigelse av forsikringsavtalen ettersom forsikringspremien ikke ble innbetalt. I brevet fremgikk det at forsikringsavtalen ville opphøre den 24.5.23 dersom kravet ikke ble innbetalt. Ut fra sakens dokumenter fremgår det at du betalte kravet den 24.7.23 etter at kravet hadde gått til inkasso. Samme dag som kjøretøyet ble uforsikret, fikk du sms og e-post fra Trafikkforsikringsforeningen om uforsikret kjøretøy. Ettersom kjøretøyet er forsikringspliktig, og man ilegges gebyr for uforsikret kjøretøy, følger det implisitt at du må forsikre kjøretøyet igjen. Vi bemerker videre at det i gebyr for uforsikret kjøretøy, datert den 30.5.23, fremgikk hva du måtte foreta deg for å stoppe gebyret, herunder enten forsikre eller avregistrere kjøretøyet.

Vi mener derfor at din anførsel om at du ikke har mottatt melding om forsikringens opphør og hva du måtte foreta deg ikke kan føre frem.

Avslutningsvis anfører du at da du skulle tegne ny forsikring, måtte du forskuddsbetale forsikringspremie for et helt år. Dette hadde du imidlertid ikke råd til.

Vi har forståelse for at forsikringspremien er en stor utgift når den skal forhåndsbetales for et helt år. Som nevnt har nemnda imidlertid uttalt at egen økonomi tilhører forhold som ligger innenfor hver enkelt sin kontrollsfære. Videre kan vi heller ikke se at det var utenfor din kontrollsfære at forsikringspremien for et helt år måtte forhåndsbetales. Dette skyldtes at forsikringen tidligere hadde gått til opphør ettersom du ikke hadde innbetalt terminbeløpet ved forfall, og heller ikke betalt ved gjentatte purringer, som førte til at forsikringen ikke gikk til opphør. Dette gir derfor ikke grunnlag for å ettergi gebyret.

Etter dette anses gebyret korrekt ilagt, og sekretariatet kan ikke se at det er grunnlag for dispensasjon for det ilagte gebyret etter bilansvarslova § 17 a annet ledd.

Problemstillingen for nemnda

Spørsmålet til nemnda er om det er grunnlag for å gi dispensasjon.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Det er i forbindelse med ønsket om nemndbehandling ikke fremført andre argumenter enn de som var kjent for og ble vurdert av sekretariatet. Det er lagt frem en oversikt over betalinger til klagers forsikringsselskap i perioden januar - august 2023, men nemnda kan ikke se at dette er opplysninger som gir grunnlag for å endre sekretariatets konklusjon.

Nemnda vil helt kort vise til at den bygger på det såkalte "overvektsprinsippet". Det innebærer at en påberopt, faktisk omstendighet må sannsynliggjøres i en slik grad at det blir overveiende sannsynlig (mer enn 50 %) at det forholder seg slik klager anfører. Nemnda bygger også på regelen om at bevistvil bør gå ut over den part som kunne og burde sikret beviset (bevissikringshensynet).

Når det gjelder den fremlagte dokumentasjon for foretatte betalinger, er det ikke mulig for nemnda å kunne sammenholde disse med løpende krav fra forsikringsforetaket. Klager har selv opplyst at siste betaling skjedde 24.7.23 og gjaldt innbetaling til et inkassoforetak hvilket bekrefter forsikringsforetakets opplysninger om at det forelå betalingsmislighold. At klager måtte betale et

års premie på forhånd for å få tegnet fortsatt forsikring i samme foretak, er et forhold som ligger utenfor nemndas mandat å avgjøre.

Nemnda har også vurdert om det foreligger grunnlag for å dispensere fra det ilagte gebyr, helt eller delvis, men det er verken fremlagt noen økonomisk oversikt eller legeerklæringer som er egnet til å underbygge at klager var ute av stand til å fornye eller tegne ny forsikring på et tidligere tidspunkt eller begrense gebyrperioden.

Nemnda mener etter dette at klager plikter å betale det ilagte gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant)